

GPS FIETSRUTE LANDGOED VERWOLDE LAREN

Natuurkampeerterrein 't Scharvelt,
Wolinkweg 43 7273 SL Haarlo - 0545-261 308 mobiel 06 4651 3026

NAAM VAN DE ROUTE:	Verwolde Laren.gpx
SOORT ROUTE:	GPS-Fietsroute
LENGTE VAN DE ROUTE:	± 51 km
STARTCOÖRDINAAT:	N 52 06.037 E 006 34.088 (vanaf 't Scharvelt rechtsaf)
RIJRICHTING:	eerste deel vnl. noordwest, daarna vnl. zuidoost
AANTAL WAYPOINTS:	10
	01 Startpunt/Eindpunt
	02 het riviertje de Berkel
	03 Twentekanaal
	04 langs landgoed Verwolde
	05 Huis Verwolde
	06 Kasteel Ampsen
	07 Afslag naar Lochem
	08 in Zwiep
	09 De Lochemse en de Kale Berg
	10 Afslag Borculo
HORECA	horeca in Geesteren, Lochem, Borculo
	Uitspanning Zwiep

Korte beschrijving van de route:

De fietsroute begint bij natuurkampeerterrein 't Scharvelt. Deze fietsroute brengt u naar het landgoed Verwolde met het "Huis Verwolde. (info punt 04) Verder loopt de fietstocht langs het kasteel "Ampsen", dat in zijn huidige vorm dateert uit het begin van de 17^e eeuw.(info punt 06) U passeert het riviertje de Berkel en het bekende Twentekanaal. (info 02 en 03). Verder kunt u deze route gebruiken voor een bezoekje aan Lochem en Borculo, waar u even van de fietst af kunt om gezellig te winkelen of gebruik te maken van een ruime keus aan horecagelegenheden. Ook de natuur komt ruimschoots aan bod tijdens deze tocht. In de eerste plaats zijn daar natuurlijk de landgoederen die u bezoekt, maar al fietsende over rustige wegen en zandpaden door het Achterhoekse coulissenlandschap met een afwisseling van bouwland, weiland, bos, kleine dorpjes en Achterhoekse boerderijen, maar passeert u ook de natuurgebieden van de Lochemse Berg en de Kale Berg beide in het bezit van de Stichting Gelders Landschap. (info 09) Op 10 januari 2014 werd na een faillissement de uitspanning "Witte Wieven" in Zwiep heropend. Het attractieparkje rond de legende van De Witte Wieven was vijf generaties lang in handen van de familie Postel. In 2011 werd alles verkocht aan twee nieuwe eigenaren. Het nieuwe beheerdersechtpaar Henry en Jenny van den Berg heeft het parkje met restaurant echter grondig opgeknapt. U komt er op deze mooie tocht langs.(info punt 08)

WIJ WENSEN U EEN HELE FIJNE TOCHT!

Alle informatie voor deze fietstocht is ontleend aan Wikipedia,, tenzij anders vermeld. Deze fietsroute is met zorg samengesteld en wordt regelmatig gecontroleerd. Mochten er toch onvolkomenheden in de route zitten dan verzoeken wij u vriendelijk deze even te melden aan Jannie Nijhuis op 't Scharvelt.

INFO bij punt 02 DE RIVIER BERKEL

De **Berkel** is een rivier die in de stad Billerbeck in Duitsland ontspringt, in Nederland door de Achterhoek stroomt en bij Zutphen in de IJssel uitmondt. Onderweg stromen er andere riviertjes en beekjes in de Berkel. De totale lengte is 110 km. Het grootste deel van de Berkel is gekanaliseerd (rechtgetrokken), om grote overstromingen, zoals die in 1947 te voorkomen. (zie youtube) De kanalisatie van de Berkel heeft de natuur beïnvloed. Door het plaatsen van de stuwen zijn diverse vissoorten verdwenen, zoals de kwabaal. Ook het maaien van de oevers heeft een duidelijk effect gehad op het aantal planten en dieren. De laatste jaren probeert men de natuur en de rivier weer de ruimte te geven door minder te maaien, bochten terug

te brengen en oude riviertakken open te graven. Om vis weer de gelegenheid te geven de Berkel op te zwemmen is het de bedoeling dat alle stuwen in de toekomst zijn voorzien van een vistrap. Deze komt u onderweg tegen. Tot eind 19e eeuw werd de Berkel bevaren met berkelzompen, kleine vrachtschepen met een geringe diepgang.

Totdat in de regio spoorwegen en verharde doorgaande wegen werden aangelegd, was dit de belangrijkste vorm van transport. Met het ontstaan van alternatieve transportmogelijkheden had het bevaarbaar houden van de rivier geen prioriteit en verdwenen de zompen.

In Borculo en Eibergen heeft een groep vrijwilligers drie replica's gebouwd van een berkelzomp (De Jappe, De Snippe en De Fute). Daar kunt u nog een tochtje mee maken. (zie www.stichtingberkelzomp.nl)

INFO bij punt 03 Het Twentekanaal

Het Twentekanaal is een kanaal dat de drie grote steden van Twente, Almelo, Hengelo en Enschede aansluit op het landelijk netwerk van rivieren en kanalen. Er is een zijtak naar Almelo.

Het Twentekanaal begint bij de IJssel ten noorden van Zutphen en de totale kanaallengte is daardoor 65 kilometer. De bouw van het kanaal startte in 1930. Het kanaal werd gegraven voor een betere aanvoer van grondstoffen voor de Twentse textielindustrie (ruwe

katoen) en voor de toevoer van steenkool uit de mijnen in Limburg. Het kanaal is door werkelozen met schop en kruiwagen gegraven. In 1938 was het kanaal gereed. Het Twentekanaal werd tussen 2004 en 2007 verbreed en verdiept. Hierbij werden meteen ook zogenoemde 'natuurvriendelijke oevers' aangelegd. Daar kunnen bijvoorbeeld te water geraakte reeën weer uit het water te komen. Ook zijn er geschikte paaiplassen voor vissen. De economische ontwikkeling als gevolg van het kanaal is sterk achtergebleven bij de verwachtingen, maar het kanaal is inmiddels van groot belang voor de waterhuishouding gebleken.

Vandaag de dag wordt het kanaal gebruikt voor het vervoer van zand, grind, zout, veevoer en containers. Daarnaast vervult het een functie voor de recreatie (pleziervaart en sportvisserij) en afwatering. Het totale hoogteverschil tussen Zutphen en Enschede is 21 meter. Om dat verschil te overbruggen heeft het Twentekanaal drie schutsluizen.

INFO bij punt 04 en 05 Landgoed en Huis Verwolde

Huis Verwolde is een edelmanshuis uit 1776 op het gelijknamige landgoed. Ondanks de hoektoren is het geen kasteel maar meer een statig landhuis. De vroegste schriftelijke vermelding stamt uit 1346. Vermoedelijk is Verwolde in de 12de eeuw gesticht door één van de Heren van Keppel als jachtslot. Het huis is later afgebroken en in eenvoudige vorm herbouwd. Ook in de volgende eeuwen vonden er diverse verbouwingen plaats. In 1775 besloot de toenmalige eigenaar van de heerlijkheid een nieuw huis te bouwen. In 1926 liet de eigenaresse, Line barones van der Borch tot Verwolde-Voûte, vrouwe van Verwolde (1887-1966), een forse hoektoren bouwen, waardoor het huis weer een kasteelachtige

uitstraling kreeg. Tevens werd dat jaar het huis volledig gemoderniseerd naar de nieuwste eisen van die tijd. Zo komen er centrale verwarming, elektriciteit, stromend water en een personenlift.

Het huis is omringd door een tuin, park en het bosgebied Oranjewoud met vijvers en landbouwpercelen. Huis Verwolde is met een gids te bezoeken. De tuin en het bos zijn vrij toegankelijk; de rest van het landgoed is nog particulier bezit van de familie Van der Borch. In de voormalige keuken van het huis is

een theeschenkerij met een terras gevestigd waar u koffie of thee met lekkers kunt krijgen. In de kasteelwinkel kunt u terecht voor streekproducten en souvenirs.

Als bezoeker kunt u bijna een eeuw terugkeren in de tijd. In de levensechte audiofragmenten vertelt Rika Heijink, een stevige boerenmeid uit Warnsveld die in het huis werkte, meer over het leven op Verwolde in vroegere tijden. Ook de rentmeester, huisknecht, baron en barones komen aan het woord.

Wie in het onderhuis nieuwsgierig is geworden naar het leven boven, kan mee met een rondleiding door de sfeervol ingerichte vertrekken op de hoofdverdieping en eerste verdieping.

INFO bij punt 06 Kasteel Ampsen

Kasteel Ampsen wordt al in het jaar 1105 genoemd als 'Ulricus de Amsene'. Nadat het is overgegaan in verschillende handen, werd het huis Ampsen in de Spaanse tijd verwoest door de Spanjaarden in 1605. Gerrit Jan van Nagell heeft waarschijnlijk het huidige huis ergens in de eerste helft van de 17e eeuw laten bouwen. Aan de rechterkant van het L-vormige gebouw werd een nieuwe vleugel aangebouwd, zodat een U-vorm ontstond. De kasteelgracht rondom het huis werd gedempt. Bij de plek waar eens Ouden-Ampsen stond, staat vandaag een boerderij met die naam en een deels omgracht burchteiland, maar tussen deze boerderij en het huidige kasteel staat weer een boerderij Nieuwen-Ampsen. Het kasteel en landgoed is vandaag de dag nog steeds particulier bezit.

INFO bij punt 07 en 10: even naar Lochem of Borculo?

Wanneer u even gezellig wilt winkelen of en hapje wilt eten kunt u bij **punt 07** rechtsaf slaan (Graaf Ottoweg) en het centrum van Lochem in fietsen en **bij punt 10** rijdt u rechtsdoor de Hoflaan in en staat u midden in Borculo

Voor de legende klik [hier](#)

INFO bij punt 08 Zwiep

Het dorpje Zwiep, waar u doorheen fietst, telt 56 inwoners (2009) en met de verspreide huizen eromheen ruim 100. Zwiep is bekend gemaakt door de plaatselijke bakker die de legende van de Witte Wieven gebruikte om zijn bij de bakkerij horende uitspanning aantrekkelijker te maken voor dagjesmensen. (zie punt 09) Anno 2014 is dit uitgegroeid tot een klein themapark over de Witte Wieven die de nabij gelegen Lochemerberg 's nachts nog steeds onveilig zouden maken. Een andere bezienswaardigheid is de Zwiepse Molen.

INFO bij punt 9 Lochemse en Kale Berg

Bij punt 9 fietst u langs twee bekende natuurgebieden in de Achterhoek, nl .de Lochemse Berg (punt 9A) en de Kale Berg (punt 9B) De Lochemse Berg is een 49,2 meter hoge heuvel, die stamt uit de voorlaatste ijstijd, ca. 150.000 jaar geleden. Evenals de aan de zuidzijde gelegen andere top, de Kale Berg (ca. 46 meter hoog), onstonden zij door de bulldozerwerking van het uit Scandinavië afkomstige landijs. Op de noordelijke flank van de Kale Berg is de *Witte Wievenkoele*, een plek waar men volgens oude verhalen in nachtelijke uren Witte Wieven tegen het lijf kan lopen.

De beboste Lochemerberg behoort samen met de Kale Berg en de daartussen gelegen landerijen en houtwallen tot een 171 hectare groot natuurgebied van Stichting Geldersch Landschap.